

TEMPORADA TEATRAL 2012-2013

- Escola Miquel Martí i Pol -

EI MALALT IMAGINARI

(Molière)

EL MALALT IMAGINARI

ACTE ÚNIC

ARGANT *seu a la poltrona i repassa un llibre de comptes.*

ARGANT — Vaja, resulta que aquest mes he pres una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu, onze, dotze lavatives; i una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit medecines; i que el mes passat hi havia dotze lavatives i vint medecines. Ja no em fa estrany que aquest mes no m'hagi trobat tan bé com l'altre. Ho haig de dir al senyor Purgot perquè hi posi remei. (*Alçant la veu.*) Emporteu-vos això! (*Guaita al seu voltant.*) I ara!, si no hi ha ningú! Sempre em deixen sol. No hi ha manera de fer-los estar aquí. (*Toca una campaneta.*) No ho senten. Aquesta campana fa poc soroll! (*Ning, ning, ning! Ning, ning, ning!*) S'han tornat sords! (*Cridant.*) Toneta! (*Ning, ning, ning!*) Com si no toqués res. Ximpleta, mala peça! (*Ning, ning, ning!*) Quina ràbia! (*Sense tocar la campana, crida.*) Ning, ning, ning! Ning, ning, ning!!! Déu meu! Aquesta gent em deixarà morir aquí! Ning, ning, ning, ning, ning, ning, ning, ning!!!!

TONETA (*des de fora i entrant*) — Ja vinc! Ja vinc! Ja vinc!

ARGANT — Canalla! Mala pell!

TONETA — Feu anar la gent tan de bòlit, que m'he donat un cop de cap al cantell del finestró.

ARGANT.- Traïdora!

TONETA (*l'interromp cada cop que vol parlar*) — Ai, ai, ai!

ARGANT — Fa...

TONETA — Ai, ai, ai!

ARGANT — Fa una hora que...

TONETA — Ai, ai, ai!

ARGANT — Que te n'has anat...

TONETA — Ui, ui, ui!

ARGANT --- Calla d'una vegada desvergonyida, que et renyo.

TONETA --- Això mateix, només faltaria! Ara digueu, després del que m'acabo de fer

ARGANT — M'has fet esgargamellar, mala peça!

TONETA — I vós m'heu fet fer un cap nou. L'una cosa va per l'altra.

ARGANT — Com s'entén, bruixa?

TONETA — Si em renyeu, ploraré...

ARGANT — Deixar-me sol, traïdora! És que vols que...

TONETA—Ui, ui!

ARGANT — Vaja! Ara no podré ni donar-me el gust de renyar-la...

TONETA — Renyeu tan com vulgueu! A mi sí que...

ARGANT — Si no em deixes ni parlar, m'interromps a cada pas!

TONETA — Si vós us voleu donar el gust de renyar, jo bé em puc donar el gust de plorar, ves! Ai, ai, ai! Tothom fa el que pot, i no es pot demanar menys. Ai!

ARGANT—Tingueu-me a punt aigua tebiona per a la lavativa que m'han de donar d'aquí a una estona!

TONETA — Una altra? El que és aquest senyor Ferums i el senyor Purgot, s'hi diverteixen força, amb el vostre cos! M'agradaria que em diguessin quin mal teniu perquè us receptin tants remeis.

ARGANT — Calla, ignorant! Què ens saps tu, de medicina! Au, vés, vés i digues a la

meva filla que l'espero, que li he de dir una cosa...

TONETA — Mireu, ja ve! Ni que hagués endevinat el vostre pensament!

ANGÈLICA (*entrant*) — Pare...

ARGANT—Acosta't, Angèlica, t'haig de dir una cosa. (*De cop li ve el mal de ventre i se'n va precipitadament.*) Ai, quin mal de ventre! Espereu, espereu; ja torno, ja torno! Dona'm el bastó!

TONETA — Cuiteu, cuiteu, senyor! Ja ens en dóna, ja, de feina, aquest senyor Ferums!

ANGELICA (*amb els ulls esllanguits i to suau*) — Toneta!

TONETA — Què?

ANGELICA — Mira'm un moment.

TONETA — Ja et miro.

ANGELICA — Toneta!

TONETA — Sí, Toneta, i què?

ANGELICA — No endevines de què et vull parlar?

TONETA — Oi tant, que ho endevino. Del teu jove enamorat, perquè fa sis dies que no comentem res més; i si no me'n parreu tota l'estona vol dir que no us trobeu bé.

ANGÈLICA --- Doncs si ho saps, per què no ets la primera de dir-me'n alguna cosa i així m'estalviaries d'haver d'encetar el tema?

TONETA ---- No em deixes pas temps de fer-ho, i tu et dediques tant... que costa avançar-se.

ANGELICA — No me'n sé estar, de parlar-te d'ell. No trobes, Toneta, que és un home molt ben plantat?

TONETA — No cal pas dir-ho!

ANGELICA — ... Que té l'aire més elegant del món?

TONETA — O i tant, que sí!

ANGELICA --- I un aspecte immillorable?

TONETA ---- És clar.

ANGELICA—... I que tant el que diu com el que fa té un no sé què de noblesa?

TONETA — Ben cert!

ANGELICA — Ai, Toneta, et sembla que m'estima tant com diu?

TONETA — Bé, mira, aquestes coses de l'amor s'han de pesar dues vegades. A vegades semblen una cosa i en són una altra.

ANGELICA—Ai, Toneta, què em dius ara? Quina desgràcia!, de la manera que em parla, podria ser que no fos sincer?

TONETA ---- En tot cas, aviat ho sabreu. La decisió de demanar-te casament, tal com us escrivia ahir, és una manera ràpida de saber si et diu la veritat o no: serà una bona prova.

ANGELICA --- Si ell m'enganya ja no em creuré cap home!

TONETA --- Ara torna el vostre pare.

Torna ARGANT i s'asseu a la poltrona.

ARGANT — Bé, bé, filla meva, t'haig de donar una notícia que potser no esperes. Et demanen en matrimoni. Eh? Què tal? Rius? Ah, joventut, joventut! Pel que veig, no cal pas que et preguntis si et vols casar

ANGÈLICA --- He de fer tot el que em vulgui manar, pare.

ARGANT --- M'alegra tenir una filla tant obedient. El tracte està fet, doncs, i t'he promès.
ANGELICA --- Sóc jo pare, qui ha de seguir cegament la vostra voluntat.

ARGANT --- La meva dona, la vostra madrastra volia que et fes monja, i a la vostra germana petita també, sempre s'hi ha entossudit. No volia accedir al casament, però m'he imposat i ja he donat la meva paraula.

ANGELICA --- Ah, pare meu, li dono les gràcies per tantes bondats.

TONETA --- A dir la veritat, us ho agraeixo i és l'acció més assenyada que heu dut a terme mai de la vida.

ARGANT --- Encara no he vist la persona; però m'han dit que n'estaria content i que tu també.

ANGÈLICA (*engrescada*) — Segur que sí, pare.

ARGANT — Ah! Que l'has vist mai, tu?

ANGÈLICA — Ja que el seu consentiment m'autoritza a obrir-vos el cor, no us enganyaré si us dic que fa una setmana la casualitat ens va fer conèixer.

ARGANT — Ah! M'han dit que és un xicot alt i ben plantat.

ANGÈLICA — És veritat, pare.

ARGANT — I esvelt!

ANGÈLICA — Sí, força!

ARGANT — I que fa força goig!

ANGÈLICA — Ben cert!

ARGANT — Amb faccions agradables!

ANGÈLICA — Molt !

ARGANT — Assenyat i ben educat!

ANGÈLICA — Tal com dieu!

ARGANT — Bon noi!

ANGÈLICA — Com no n'hi ha d'altre al món.

ARGANT — Sap grec i llatí.

ANGÈLICA — Ves, això sí que no ho sabia!

ARGANT — I d'aquí a tres dies serà metge!

ANGÈLICA — Eh? Metge?

ARGANT — Sí. Es que no t'ho ha dit?

ANGÈLICA — No, no m'ho ha dit. I vos com ho sabia?

ARGANT — M'ho ha dit el senyor Purgot.

ANGÈLICA — Que és que el coneix, el senyor Purgot?

ARGANT — Aquesta sí que és bona! És clar que el coneix, si li és nebot!

ANGÈLICA — En Cleant és nebot del senyor Purgot?

ARGANT — Quin Cleant? Parlo, ben entès, de qui es vol casar amb tu...

ANGELICA — Ah, ah! Sí, és clar, de qui es vol casar amb mi...

ARGANT—Que és el nebot del senyor Purgot i és fill d'un cunyat seu que és metge, el senyor Diafoirus, i es diu Tomàs Diafoirus i no Cleant! Hem acordat el casament aquest matí, el senyor Purgot, el senyor Ferums i jo (ANGELICA es fa enrere, esgarriada) Demà, aquest aspirant a gendre m'ha de venir a veure amb el seu pare. Ara què et passa, que et veig tota esgrogueïda?

ANGÈLICA — Vós parlàveu d'una persona i jo n'he entesa una altra.

TONETA --- Què? Senyor hauríeu fet un projecte tan absurd? I amb tot els béns que teniu, voldríeu casar la vostra filla amb un metge?

ARGANT--Sí. Vols dir que no et fiques allà on no et demanen, fresca i desvergonyida com ets?

TONETA --- Déu meu! Amb calma, que vós de seguida insulteu. A veure si és que no podrem raonar tots junts sense empipar-nos? Així, conservem la sang freda. Quin motiu us mou, si us plau, per voler aquest casament?

ARGANT --- El motiu és que em veig invàlid i malalt i vull tenir un gendre metge, per tal de rebre un bon ajut contra la malaltia, tenir a la família les fonts dels remeis que necessiti i algú a mà que em pugui fer les visites i les receptes.

TONETA --- Doncs bé, això és un motiu, i és agradable contestar-se amablement els uns als altres. Però amb la mà al cor : trobeu que esteu malalt?

ARGANT --- Què vol dir, si estic malalt?

TONETA --- Doncs, sí senyor; esteu malalt, això no ho discutirem; sí, esteu molt malalt, hi estic absolutament d'acord, i més malalt que no us ho penseu. Però la vostra filla s'ha de casar amb un marit per a ella; com que no està malalta, no necessita que sigui metge.

ARGANT: Sóc jo que vull un metge, i una filla com cal ha d'estar encantada de casar-se amb algú que sigui útil per a la salut del seu pare.

TONETA — Ara sí que l'heu feta bona, senyor. Voleu un bon consell?

ARGANT— I quin és aquest consell?

TONETA — Que no hi penseu més, en aquest casament.

ARGANT — Per què, si es pot saber?

TONETA — Perquè la vostra filla no hi consentirà.

ARGANT — Que ella no hi consentirà?

TONETA — No.

ARGANT — La meva filla?

TONETA — La vostra filla. I us dirà que no n'ha de fer res, del senyor Diafoirus, ni del seu fill Tomàs Diafoirus, ni de tots el Diafoirus del món.

ARGANT --- Doncs m'és ben igual, a part que és més bon partit del que sembla. Aquest noi és l'únic hereu del senyor Diafoirus; i a més, el senyor Purgon, que no té ni dona, ni fills, li dóna tot el que té perquè faci aquest casament; i el senyor Purgon té vuit mil lliures ben bones de rendes.

TONETA--- Si que deu haver matant gent, per haver-se fet tan ric.

ARGANT ---Vuit mil lliurs de renda no es poden pas deixar córrer, sense comptar les propietats del pare.

TONETA --- Senyor, tot això és molt bonic, però torno allà mateix: usa consello, entre nosaltres, que li trieu un altre marit, perquè no està feta per ser la senyora Diafoirus.

ARGANT --- Doncs, jo vull que ho sigui.

TONETA --- Malament rai! No digueu això.

ARGANT --- Què vol dir que no digui això?

TONETA --- Doncs no!

ARGAN--- I per què no ho hauria de dir?

TONETA --- Diran que no penseu el que dieu.

ARGAN --- Que diguin el que vulguin; però jo us dic que vull que compleixi la paraula que he donat.

TONETA--- No, estic segura que no ho farà.

ARGAN--- Doncs l'hi obligaré.

TONETA --- No ho farà, ja us ho dic jo.

ARGANT--- I tant que ho farà, o la faré entrar en un convent.

TONETA --- Vós?
 ARGANT --- Jo.
 TONETA --- Ah.
 ARGANT--- Què vol dir “Ah”?
 TONETA --- Que no la ficareu en cap convent.
 ARGANT --- Que no la ficaré en cap convent?
 TONETA --- No
 ARGANT--- No?
 TONETA --- No.
 ARGANT --- Això! Mira que divertit; no ficaré la meva filla en un convent, si vull?
 TONETA --- No, ja us dic que no.
 ARGANT --- I qui m’ho impedirà?
 TONETA --- Vós mateix.
 ARGANT --- Jo?
 TONETA--- Sí, no us hi veureu amb cor.
 ARGANT --- I tant que sí.
 TONETA --- Em feu riure.
 ARGANT --- No ho dic de broma.
 TONETA --- Sou un pare massa tendre.
 ARGANT— No ho seré.
 TONETA --- Amb una llagrimeta o dues, uns braços al voltant del coll, un “papà, meu estimat” pronunciat tendrament, n’hi haurà prou per commoure-us.
 ARGANT --- Tot plegat no canviarà res.
 TONETA --- Sí,sí.
 ARGANT --- Us dic que no em desdiré de res.
 TONETA --- Ximpleries.
 ARGANT --- No s’ha de dir ximpleries
 TONETA --- Déu meu, si us conec, sou un tros de pa.
 ARGANT --- No sóc un tros de pa (empipat) i quan vull sóc dolent.
 TONETA --- Tranquil, senyor, no oblideu que esteu malalt.
 ARGANT — I ara! On s’és vist, una arrossegada de serventa parlar així al seu amo?
 TONETA—Quan un amo no sap el que es pesca, una serventa té l’obligació de fer-lo llaurar dret! No vull de cap manera que es casi amb el vostre Thomas Diafoirus.
 ARGANT --- Canalla!
 TONETA --- I em farà més cas a mi que no pas a vós.
 ARGANT--- Angèlica! Vols aturar-me aquesta desvergonyida?
 ANGELICA --- Ai, pare meu, ara no us poseu més malalt.

ARGANT — Ja t’ensenyaré jo a comportar-te! Bruixa! Ja veuràs!

ARGANT l’empaita amb el bastó enlaire fins que no pot ,més i es deixa anar, esbufegant, a la poltrona. La seva dona, BELINA, ha sentit l’enrenou i acut a veure què passa. Parla a ARGANT amb exagerat to afectuós, gairebé ridícul.

ARGANT — Ah, ah! No puc més. D’aquesta em moro!
 BELINA — Què té eh pobre maridet meu?
 ARGANT—Vine, Belina, vine i ajuda’m!
 BELINA — Què és el que tens, reietó?
 ARGANT — Ai, amoreta!

BELINA — Sí, petitó meu!

ARGANT — M'han fet enfadar d'allò més!

BELINA — I com ha estat això, cuqueta meva?

ARGANT — Aquesta mala peça de Toneta s'ha tornat més llenguda que mai.

BELINA — No t'ho agafis tan fort, ratolinet.

ARGANT — M'ha fet enrabiard, ratolinet!

BELINA — Calma, calma, barrufet meu!

ARGANT — Fa una hora que em contradiu en tot i ha tingut la barra de dir-me que no estic malalt.

BELINA --- Això és una impertinència.

ARGANT --- Bé prou sabeu com em trobo, cor meu.

BELINA --- Sí cor meu... s'equivoca.

ARGANT --- Amor meu, aquesta desvergonyida em matarà.

BELINA — És una poca-solta, no en facis cas.

ARGANT --- I ja no sé quant de temps que us dic que la despatxeu.

BELINA --- Tonetaaaaaaaa!

TONETA --- Senyora

BELINA --- Per què feu empipar el meu maridet?

TONETA --- (Amb veu ensucrada) Jo, senyora. Déu me'n guard! No sé pas de què em parreu, jo només penso a satisfer el senyor en tot el que puc.

ARGANT --- Ah! Traïdora!

TONETA --- Ens ha dit que volia donar la seva filla per muller al fill del senyor Diafoirus; jo li he dit que trobava que era un bon partit, però que faria millor de fer-la entrar en un convent.

BELINA --- Nó és cap disbarat, i això, i trobo que té tota la raó.

ARGANT --- Ah, amor meu, i us la creieu. És dolenta i m'ha dit un munt d'insolències.

BELINA --- Doncs si ho dieu, amic meu, ja us crec. Ara calmeu-vos. Mira, Toneta, si tornes a fer enfadar el meu maridet, et faig fora. I ara porta la flassada i els coixins, que el posaré ben acotxadet a la poltrona.

ARGANT --- Ah, estimada, com us agraeixo totes les atencions que em teniu.

TONETA surt i torna a entrar tot seguit amb la flassada i un munt de coixins que deixa a terra. BELINA els va col·locant tot explicant-se manyagament

BELINA --- A veure la gorreta ben enfonsada, fins a les orelles Aixequen-vos que us posi aquest a sota. I aquest al darrera. I ara aquest coixí aquí sota, i aquest per repenjar-te, i aquest a l'altra banda. I aquest a l'esquena, i aquest altre per repenjar-hi el cap.

TONETA (*brusca, li plantifica un coixí al mig de la cara i fuig*) — I aquest perquè us guardi de la serena!

ARGANT (*salta de la cadira i llença els coixins a TONETA*) — Mala pesta! Que em vols ofegar! Té, té i té! Tan malalt com estic! Té, té, té!

BELINA — Apa, apa, deixa-la estar. Ho ha fet de bona fe, home!

ARGANT --- No us imagineu la malícia que té, aquesta pocaverkonya, amor meu. Ah! M'ha tret de polleguera; ara necessitaré més de vuit remeis per tornar a estar bé.

BELINA --- Vinga, vinga, calmeu-vos una mica.

ARGANT --- Estimada, sou tot el meu consol.

BELINA --- Pobre fill meu.

ARGANT--- Per mirar d'agrair-vos l'amor que em teniu, ja us vaig dir que vull fer testament.

BELINA--- Ah! Ara no em parlem d'això si us plau, no puc suportar aquesta idea. Només de sentir la paraula testament ja m'esgarrijo de dolor.

ARGANT --- Us havia demanat que parléssiu amb el notari.

BELINA --- És aquí dins, que ha vingut amb mi.

ARGANT --- Doncs, feu-lo passar, estimada.

BELINA --- Ai, quan s'estima un marit, no es pensa en aquestes coses.

Entra Belina amb el notari

ARGANT --- Acosteu- vos, senyor de Bonnefoy, acosteu-vos. Agafeu un seient, s us plau. La meva dona m'ha dit, senyor, que sou un home honrat i un bon amic seu. I li vaig demanar que us parlés d'un testament que vull fer.

BELINA --- Ai, no suporto parlar d'aquestes coses.

EL NOTARI --- M'ha comentat els projectes que teniu, sí, i us haig de dir que per testament no podeu deixar res a la vostra esposa.

ARGANT--- Però per què?

EL NOTARI --- El costum s'hi oposa. A París això no es pot fer. L'únic privilegi que un matrimoni es pot concedir mútuament és una donació recíproca entre vius.

ARGANT--- Doncs és un costum ben inconvenient, que un marit no pugui deixar res a una dona que l'estima tendrament i que hi té tantes atencions! Em vénen ganes de consultar el meu advocat, per veure com ho puc fer.

EL NOTARI --- No és cap advocat, que cal anar a veure, per què normalment són molt servers. Es poden consultar altres persones que saben la manera de passar de puntetes per sobre la llei i fer que sigui just el que ho estava permès. Si no fos així, com ens ho fariem cada dia? S'han de facilitar les coses, sinó no fariem res.

ARGANT --- La meva dona ja m'havia dit, senyor, que en sabíeu molt i que éreu un home com cal. Digueu-me, doncs que he de fer, si us plau, per donar-l'hi tot a ella i res a les meves filles.

EL NOTARI--- Què com ho podeu fer? Podeu triar tranquil·lament a un amic, a qui donareu en forma per testament tot el que pugeu, i després aquest amic l'hi lliurarà tot a la vostra dona. També, podeu en vida, posar entre les seves mans diners ens efectiu, o pagarés que pugueu tenir al portador.

BELINA--- Déu meu! No us turmenteu amb aquestes coses. Si un dia falteu, fill meu, jo no vull continuar en aquest món.

ARGANT --- Estimada!

BELINA --- Sí, amic meu, ja sóc prou desgraciada per perdre-us...

ARGANT--- Estimada, em trenqueu el cor. Consoleu-vos, us ho prego.

EL NOTARI --- Ara no és el moment d'aquestes llàgrimes, encara no ha arribat l'avinentesa.

ARGANT --- He de fer el testament, amor meu, tal com diu el senyor notari. Però per precaució, us faré a mans vint-mil francs en or que tinc darrere el revestiment de l'alcova, i dos pagarés al portador que em deuen

BELINA --- No, no, no ho vull, tot això. Ah! Quant dieu que teniu a l'alcova?

ARGANT --- Vint mil francs.

BELINA --- No em parleu de diners, si us plau. Ah, de quant són els dos pagarés?

ARGANT--- Un és de quatre mil francs i l'altre de sis, estimada.

BELINA—Tots els diners del món, no són res comparats amb el que valeu vós.
EL NOTARI --- Voleu que procedim a fer el testament?
ARGANT --- Sí, senyor notari, però estariem millor al meu despatx. Estimada,
Acompanya'm, si us plau.
BELINA --- Anem, maridet meu.

Entren Angèlica i Toneta

TONETA --- Ara han fet venir un notari i he sentit parlar de testament. La vostra madrastra no dorms gens i segur que empeny el vostre pare en alguna *conspiració contra els vostres interessos*.
ANGÈLICA --- Que disposi com vulgui dels seus béns, mentre no disposi del meu cor. No m'abandonis, si us plau en aquesta situació.
TONETA --- Jo abandonar-vos? Preferiria morir. Encara que la vostra madrastra m'agafi de confident i vulgui que en comparteixi els interessos, no li he pogut tenir mai simpatia i sempre he estat a favor vostre. Deixeu-me fer. Però per obtenir més efectes, canviaré d'armes, dissimularé el zel amb els què us serveixo i faré veure que comparteixo els sentiments del vostre pare i de la vostra madrastra.
ANGELICA --- Mira d'avisar Cléant del casori que projecten, t'ho suplico.
TONETA --- No puc encomanar aquest encàrrec a ningú, fora del vell usurer Putxinelli.
BELINA --- Toneeeeeeta!
ANGELICA --- Ara em criden. Bona nit. Confieu en mi.

Sona la campaneta de la porta i TONETA entra, travessa l'escenari i surt per anar a obrir. Torna acompanyada de CLEANT, que va disfressat de mestre de música, amb barba postissa i tot.

TONETA — Qui demaneu, senyor?
CLEANT — Que qui demano?
TONETA — Ah, si ets tu! Què hi vens a fer, aquí?
CLEANT—Vinc a parlar amb l'Angèlica i que em digui què pensa fer amb aquest matrimoni que maquinen i a consultar els sentiments del seu cor.
TONETA — Que et penses que s'hi pot parlar així com així, de cop i volta, amb l'Angèlica? Ja saps l'estricta vigilància en què la mantenen, que no la deixen sortir ni parlar amb ningú.
CLEANT — És que no vinc com a Cleant, sinó com a amic del mestre de música que m'ha deixat venir en lloc seu.
TONETA — Calla, que ve el pare. Retira't una mica i deixa'm dir-li que ets aquí.

ARGANT entra tot atabalat, sense adonar-se de CLEANT ni de TONETA.

ARGANT — El senyor Purgot m'ha recomanat que cada mati passegi dotze vegades

amunt i avall de la meva cambra. Però vet aquí que no m'ha dit si havia de ser pel llarg o per l'ample.

TONETA — Senyor, hi ha...

ARGANT — Parla baix, baladrera! Que em fas trontollar el cervell.

TONETA — Us vol la dir...

ARGANT — Que parlis baix, t'he dit. No veus que estic malalt?

TONETA — Senyor... *(Segueix parlant, tan baix que no se la sent.)*

ARGANT — Què?

TONETA — Us deia que... *(I ja no se sent res més del que diu.)*

ARGANT — Què és el que dius?

TONETA *(cridant)* — Dic que hi ha un home que vol parlar amb vós.

CLEANT — Senyor!

TONETA — No parreu tan fort, que fareu trontollar el cervell del senyor.

CLEANT — Senyor, estic content de veure-us llevat i que us trobeu més bé.

TONETA — Què dieu? Més bé? El senyor es troba cada dia més malament!

CLEANT — Trobo que fa bona cara...

TONETA — I ara! El senyor fa molt mala cara i es troba més malament que mai!

ARGANT — Es ben cert!

TONETA — Oh i tant! Dorm, menja, beu com tothom, però això no vol pas dir que no es trobi ben malalt!

ARGANT — Oh i tant, Oh i tant!

CLEANT — De debò que em sap molt de greu. Vinc de part del mestre de cant de la vostra filla. Ha hagut de sortir uns dies a fora i m'ha fet venir en comptes d'ell per continuar les classes, té por que si les interromp la senyoreta no oblidí el que ja ha après.

ARGANT --- Molt bé. Que facin venir la meva filla.

TONETA --- Em sembla, senyor, que valdria més acompanyar el senyor a la seva habitació.

ARGANT --- No, feu-la venir.

Entra ANGÈLICA.

ARGANT — Vine, Angèlica, vine. El mestre de música se n'ha hagut d'anar uns dies a fora i ha fet venir aquest senyor per a les lliçons.

ANGÈLICA *(reconeix CLEANT)* — Ai, Déu meu!

ARGANT — I ara! Què t'agafa? Què és el que et ve tan de nou?

ANGELICA --- És una aventura sorprenent, pare, que em trobo ara.

ARGANT --- Què vols dir?

ANGELICA --- Aquesta nit he somiat que em trobava en un gran destret i una persona ben igual que aquest senyor, se m'ha presentat i li he demanat ajuda, i m'ha tret del mal pas on em trobava.

CLEANT --- No és gens desagradable d'ocupar el vostre pensament, tant dormint com desperta...

Mentrestant ha sonat la campaneta de la porta. TONETA ha anat a obrir i ara torna per anunciar els nouvinguts.

TONETA—Aquí hi ha el senyor Diafoirus pare i el senyor Diafoirus fill. Renoi, i quin gendre que ens espera! Veurem el noi més ben plantat del món. Només m'ha dit dues coses i m'ha encantat, i la vostra filla també quedarà encisada (*Surt.*)

ARGANT — (A Cléant) No marxeu, senyor. És que caso la meva fila i vénen a presentar-me el promès.

CLEANT--- És un gran honor, senyor, voler que sigui testimoni d'una trobada tan agradable.

ARGANT--- És el fill d'un bon metge i el casament serà d'aquí a quatre dies.

CLEANT --- Que bé!

ARGANT --- Feu-ho saber al seu professor de música, per tal que vingui al casament.

CLEANT --- Només faltaria.

ARGANT--- Vós també hi esteu convidat.

CLEANT--- Em feu un gran honor.

TONETA --- Vinga, feu lloc, aquí els tenim.

Entren els dos DIAFOIRUS i tant ARGANT com DIAFOIRUS pare es desfan en compliments i volen parlar tots dos alhora i no hi ha qui s'hi entengui. ANGÈLICA i CLEANT es queden a part, amb aspecte preocupat, i xiuxiuegen.

ARGANT--- (*es posa la mà a la gorra però no se la treu*) El senyor Purgot, senyor, m'ha prohibit que em destapés el cap. Vós també sou de l'ofici i sabeu les conseqüències.

DIAFOIRUS --- Totes les visites les fem per ajudar els malalts, no pas per incomodar-los.

ARGANT — Senyor, us rebo contentíssim de l'honor que em feu...

DIAFOIRUS — Hem vingut, senyor, el meu fill i jo, a dur-vos...

ARGANT — ... i m'hauria agradat molt de poder venir a casa vostra...

DIAFOIRUS — ... el testimoni de l'alegria que tenim per la distinció...

ARGANT— .. tal com correspon. Però ja sabeu el que és un pobre malalt...

DIAFOIRUS — ... que ens feu en voler-nos rebre i afavorir-nos amb l'honor...

ARGANT — ... que no pot fer res més que dir-vos, ara, que procurarà...

DIAFOIRUS — ... de l'aliança i donar-vos la seguretat que en tot allò...

ARGANT — ... en totes les ocasions, de ben mostrar-vos, senyor...

DIAFOIRUS — ... que depengui del nostre ofici i en totes les altres coses...

ARGANT — ... que sempre el tindreu al vostre servei.

DIAFOIRUS — ... sempre ens tindreu ben disposats! (*Al seu fill.*) Tomàs! Va, Tomàs, avança. Digues el que has de dir.

TOMÀS — Ah, sí! (*Al seu pare.*) Primer el pare, oi? (*A ARGANT.*) Senyor, vinc a saludar, reverenciar, reconèixer i estimar en vós un segon pare i retre-us d'ara endavant l'homenatge més humil i respectuós! (*Al seu pare.*)

TONETA --- Bravo pels col·legis d'on surt aquest home tan hàbil!

TOMÀS -- Què tal, pare? Ho he dit bé?

DIAFOIRUS — Excel·lent! Ara a ella.

TOMÀS va cap a ANGÈLICA, li fa un petó a la mà i s'engega.

TOMÀS — Senyora, és amb tota justícia que el cel fa que us digui mare perquè...

ARGANT (a TOMÀS) — Aquesta no és la meva dona. És amb la meva filla amb qui parreu...

TOMÀS--- Doncs on és?

ARGANT --- Ara vindrà.

TOMÀS --- He d'esperar que vingui, pare?

DIAFOIRUS --- Pots anar fent la lloança de la senyoreta.

TOMÀS--- Senyoreta, de la mateixa manera que l'estàtua de Mèmnon feia sons harmoniosos quan la il·luminaven els primers raigs de sol, jo ara em sento animat d'un dolç transport en veure aparèixer la vostra bellesa.

TONETA --- (Que se'n burla) Mireu tot el que s'aprèn estudiant, a dir coses ben boniques.

ARGANT--- Eh!, què us en sembla?

CLENT--- Que el senyor fa meravelles, i que si és tan bon metge com bon orador, serà un gust ser un malalt seu.

TONETA --- Sens dubte. Si fa les cures tan bé com els discursos, serà admirable.

ARGANT --- De pressa, porteu-me la cadira, i seients per a tothom. Poseu-vos aquí filla meva. Ja veieu, senyor, que tothom admira el vostre fill, i teniu molta sort de tenir un noi així.

DIAFOIRUS --- Senyor, no és perquè sigui el seu pare, però puc dir que tinc motius per estar-ne content, i tots els qui el veuen en parlen com d'un noi que no té cap maldat. No té una imaginació gaire viva, ni el foc que podem veure en altra gent de la seva edat, però justament això sempre ha fet que li pronostiqués molt de seny.

TOMÀS --- (es treu de la butxaca un gran llibre) He escrit una gran tesi... voleu llegir-la?

ANGELICA --- Senyor, per a mi és un objecte inútil i en aquestes coses no hi entenc gens.

TONETA --- Doneu, doneu, sempre servirà pel dibuix, i anirà bé per adornar l'habitació.

TOMÀS --- Amb el permís, també, del senyor, us convido a venir un dia d'aquests, per entretenir-vos a veure una dissecció, sobre la qual he de parlar.

TONETA --- Serà un bon entreteniment. Hi ha pretendents que porten les seves promeses al teatre, però oferir una dissecció és molt més galant.

ARGANT — Angèlica, ja que hi ha el mestre de cant, per què no cantes alguna cançoneta als nostres visitants? (A CLEANT.) Oi, senyor?

CLEANT --- Esperava les vostres ordres, senyor, i he pensat que, per divertir la companyia, podria cantar amb la senyoreta una escena d'una petita òpera que han fet no fa gaire. (A Angèlica, mentre li dóna un paper) Aquí teniu la vostra partitura.

ANGELICA --- Jo?

CLEANT—Oh i tant! Podríem cantar Tircis i Filis. Es un diàleg entre un pastor, Tircis, i una pastora, Filis. Diu així:

Entre tots dos cantaran una mena d'òpera amb força pinyols i gests exagerats.

CLEANT (*cantant*) — Formosa Filis, que feliç jo fóra
si el vostre amor tingués!

ANGÈLICA (*cantant*) — Oh, Tircis, Tircis!

Teu, teu, teu és el meu cor!

CLEANT (*cantant*) — És cert, és cert, és cert el que dius?

ANGÈLICA (*cantant*) — Oh, sí, sí, Tircis, jo t'estimo, t'estimo, t'estimo!

CLEANT (*cantant*) — Quin goig més gran omple el meu cor.

Però un trist pensament em persegueix.

Tinc un rival!!!

ANGÈLICA (*cantant*) — Ah, no! L'odio! L'odio!

CLEANT (*cantant*) — El teu pare vol fer-t'hi casar.

ANGÈLICA (*cantant*) — Abans morir! Morir!

TOTS DOS (*cantant*) — Morir!!!

ARGANT (*els interromp, violent*) — I el pare què hi diu, a tot això?

CLEANT — No res! (*Intenta seguir cantant.*) Amor meu...!

ARGANT — No, no, ja n'hi ha prou! El pastor Tircis és un impertinent i la pastora Filis una desvergonyida. A veure la partitura... On són les paraules que heu dit? Aquí només hi ha música.

CLEANT — Però, senyor, és que no sabeu que no fa gaire s'ha inventat una manera d'escriure les paraules amb les mateixes notes de la solfa?

ARGANT — Que us penseu que perquè estic malalt me l'empassaré, aquesta bola? Au, au... A reveure, senyor. Ens n'hauríem pogut estar, de la vostra òpera poca-solta. (*Fa gest d'acomiar-lo i CLEANT surt, seguit d'ANGÈLICA.*)

CLEANT --- M'ha semblat que us divertia.

ARGANT --- Les ximpleries no em diverteixen gens. Ah!, aquí tenim la meva dona.

ARGANT --- Estimada, et presento el fill del senyor Diafoirus.

TOMÀS --- (Comença un compliment que s'havia estudiat, però com que li falla la memòria, no pot continuar) Senyora, la justícia del Cel us ha concedit el nom de mare...

BELINA --- Senyor, estic encantada d'haver vingut a temps per tenir l'honor de Veureu-us.

TOMÀS --- Perquè a la cara se us pot veure... Senyora, m'heu interromput a mitja frase i això m'ha trasbalsat la memòria.

DIAFOIRUS --- Tomàs, gardeu-ho per a un altre dia.

ARANT --- M'hauria agradat, que haguéssiu estat aquí fa un moment.

TONETA --- Ah! Senyora, no sabeu tot el que us heu perdut...

ARGANT --- Va, filla meva, doneu la mà a aquest senyor i la vostra promesa, com a marit vostre.

ANGELICA --- Pare meu.

ARGANT --- I ara que vol dir, "pare meu"?

ANGELICA --- Si us plau, no precipiteu les coses. Almenys doneu-nos temps per tal que ens coneguem.

BELINA --- Si jo fos al vostre lloc, no forçaria aquest matrimoni..

ANGELICA --- Ja sé prou bé, senyora, què voleu dir i totes les bondats que em dediqueu; però potser els vostres consells no seran prou bons per arribar a terme.

BELINA --- És perquè les noies assenyades i honrades, com vós, es riuen de ser obedients i ja no se sotmeten a la voluntat del seu pare. Això es feia abans.

ANGELICA --- El deure d'una filla té uns límits, senyora, i les raons i les lleis no hi entenen d'aquestes coses.

BELINA --- O sigui que no penseu sinó a casar-vos, però voleu triar el marit que us vingui de gust.

ANGELICA --- Si el meu pare no em vol donar un marit que m'agradi, almenys li suplicaré que no m'obligui a casar-me amb un un que no pugui estimar.

ARGANT --- Senyors, us agrairé que em perdoneu tot això.

ANGELICA --- Cadascú té els eu objectiu quan es casa. Jo, vull un marit per estimar-lo de debò. N'hi ha d'altres, senyora, que només veien el matrimoni com un assumpte d'interès, que només es casen per enriquir-se gràcies a la mort de l'home que prenen per marit. Aquestes dones, a dir veritat, no tenen tants miraments i es fixen poc en la persona.

BELINA --- Avui trobo que penseu molt i m'agradaria saber què voleu dir, amb tot Això.

ANGELICA--- Jo, senyora, què voldria dir que no digui?

BELINA --- Sou tan ximple, estimada, que se us pot aguantar.

ANGELICA --- Vós senyora, voldríeu obligar-me a dir-vos alguna impertinència; però ja us aviso que no tindreu aquesta sort.

BELINA --- No hi ha res com la vostra insolència.

ANGELICA --- No, senyora, digueu el que vulgueu. Tot això no us servirà de res. Tindré seny feu el que feu, i per tal que no us quedi cap esperança d'aconseguir el que voleu, em retiraré de la vostra vista.

ARGAN --- Escolat, no hi ha cap terme mig: tens quatre dies per triar si et cases amb aquest senyor o si vols entrar al convent. (A Belina) No passeu ànsia, que la faré creure.

BELINA --- Em sap greu deixar-vos ara, estimat, però he de fer un encàrrec al centre Que no puc ajornar. De seguida tornaré.

ARGANT – Aneu, aneu, i passeu per cal notari per tal que redacti el que ja sabeu.

BELINA--- Adéu amor meu.

ARGANT--- Adéu estimada. Aquesta dona sí que m'estima... d'una manera increïble.

DIAFOIRUS (*aixecant-se*) — Nosaltres també ens n'haurem d'anar. (TOMÀS *també s'aixeca.*)

ARGANT — Si no us sap greu, m'agradaria que em diguéssiu com estic.

DIAFOIRUS (*li pren el pols*)— Apa, Tomàs, pren el pols al senyor a l'altre braç. A veure si saps judicar bé. *Quid dicis?*

TOMÀS (*li agafa el canell de l'altre braç*) — Dico... que el pols del senyor és el pols d'un home que no es troba gaire bé.

DIAFOIRUS — Bé.

TOMÀS— Que està com “diuriúscul” per no dir dur.

DIAFOIRUS — Molt bé!

TOMÀS — Cabrioleja.

DIAFOIRUS — Bene!

TOMÀS — I fins i tot cabreja!

DIAFOIRUS — Optime!

TOMÀS—Cosa que palesa una intemperància al parénquima esplènic, és a dir, la melsa!

DIAFOIRUS — Molt bé!

ARGANT— Ep, ep! El senyor Purgot diu que el que tinc malalt és el fetge...

DIAFOIRUS — Tant se val! Qui diu parénquima diu l'un i l'altre. De ben segur que us fa menjar força rostits.

ARGANT — No, res més que bullits.

DIAFOIRUS — Bé, sí, tant se val! Rostits o bullits, si fa no fa... El que us cal és no irritar-vos per res. Que no us duguin la contrària, ve-t'ho aquí! Adéu-siau! (*Al seu fill?*) Saluda, Tomàs!

TOMÀS — Adéu-siau, senyor Argant.

Solemnement surten DIAFOIRUS, el seu fill TOMÀS i ARGANT, que els segueix com si anés a acompanyar-los fins a la porta. Entra Belina.

BELINA --- Vinc, fill meu, abans de marxar, per avisar-vos d'una cosa que he vist.

La vostra filla xerrant amb un jove.

ARGANT --- Un jove amb la meva filla?

BELINA --- Sí. La vostra filla petita era amb ells i us ho podrà explicar.

ARGANT --- Feu-la venir, feu-la venir.

Surt Belina, al cap d'una estona entra Louison

LOUISON --- Què voleu papà? La meva madrastra m'ha dit que em volíeu veure.

ARGANT--- Sí, veniu, acosteu-vos. Gireu-vos, alceu els ulls, mireu-me. Així!

LOUISON – Què hi ha papà?

ARGANT --- Aquí.

LOUISON --- Què?

ARGANT--- No teniu res a dir-me?

LOUISON---Si voleu per distreure-us, us puc explicar el conte de “Pell de ruc”, o bé la faula del corb i la guineu, que he après no fa gaire.

ARGANT --- No és pas el que pregunto.

LOUISON---Doncs què voleu?

ARGANT---Ah! Pilleta, sabeu perfectament què vull.

LOUISON--- Perdoneu-me, papà.

ARGANT --- És així com m'obeïu?

LOUISON--- Què voleu dir?

ARGANT--- No us vagi demanar que em vinguéssiu a dir tot el que vèieu?

LOUISON --- Sí, papà.

ARGANT—I ho heu fet?

LOUISON --- Sí papà. Us he vingut a dir tot el que feia.

ARGANT --- I avui no heu vist res?

LOUISON --- No, papà.

ARGANT --- No?

LOUISON--- No, papà.

ARGANT--- Segur?

LOUISON--- Segur.

ARGANT---Ets una comedianta, no em voleu dir que la vostra germana i tu estàveu xerrant amb un jove.

LOUISON --- És que la meva germana m'havia demanat que no us digués res, però ja us ho diré tot. Mentre jo era amb la meva germana, ha vingut un jove.

ARGANT --- I bé?

LOUISON --- Li he preguntat què volia i m'ha dit que era el professor de música.

ARGANT--- I bé?

LOUISON --- La meva germana ha vingut després.

ARGANT--- I bé?

LOUISON --- Li ha dit: Marxeu, marxeu, marxeu...Ell no volia anar-se'n.

ARGANT --- Què li deia?

LOUISON--- Li deia no sé quantes coses... li deia això, i allò, que l'estimava molt...

ARGANT--- I després?

LOUISON--- I després s'ha posat de genolls davant seu.

ARGANT--- I després, la meva madrastra ha aparegut i ell ha fugit.

LOUISON--- I res més?

ARGANT--- Oh! Bé, bé!!! Aneu-vos-en i fixeu-vos bé en tot: aneu. En realitat, ja no puc més. (Es torna a asseure)

Després d'una estona entren TONETA i BERARD.

BERARD --- I bé!, germà, què hi ha? Com us trobeu?

ARGANT --- Ai!Germà meu, molt malament.

BERARD --- Què voleu dir "molt malament"?

ARGANT --- Sí, pateixo una feblesa tan gran, que costa de creure.

BERARD---Això sí que és empipador.

ARGANT---No tinc ni força de parlar.

BERARD --- Jo havia vingut, germà, per proposar-vos un partit per a la meva neboda Angèlica.

ARGANT (Parlant d'una manera impetuosa i s'aixeca de la cadira). És una fresca, una impertinent, una descarada, i abans que passin dos dies la faré entrar en un convent.

BERARD--- Ah! Això és una bona cosa. Estic content que torneu a tenir una mica de força i que la meva visita us vagi bé. Voleu que parlem una mica tots dos?

ARGANT---Una mica de paciència, germà, ara torno.

TONETA --- Teniu, senyor, oblideu que no podeu caminar sense bastó.

ARGANT--- Tens tota la raó.

Marxa Argant

TONETA — Ai, senyor Berard, si vós no us preocupeu de la vostra neboda Angèlica, és capaç de fer-la casar amb aquest ninot de Tomàs.

BERARD — Faré tot el que pugui per convèncer el meu germà, Toneta.

TONETA—Tot és per culpa d'aquest Purgot, que li ha ficat al cap que està malalt i ara vol tenir un metge a casa. Jo en tinc una de pensada per fer-li avorrir tots els metges... Ves, que ve.

TONETA *surt a corre-cuita i tot seguit entra ARGANT.*

BERALD --- Si no hi tens inconvenient, germà, et demanaré, primer de tot, que no t'encenguis durant la conversa.

ARGANT --- Això ja està fet.

BERALD--- Que no responguis asprament a les coses que et pugui dir.

ARGANT--- Sí.

BERALD--- I que raonem junts, dels assumptes que hem de comentar.

ARGANT--- Déu meu! Sí.

BERALD—Com és això, que vols casar Angèlica amb un metge que ella no vol?

ARGANT — És que jo busco el gendre que a mi em convé, entesos?

BERALD — El que et passa és que t'has proposat estar malalt, sigui com sigui.

ARGANT — On vols fer cap, amb tot això que dius?

BERALD — Vull dir que no hi ha home al món menys malalt que tu!

ARGANT — Quines animalades. Si no estic pitjor és gràcies a les medecines...

En aquest precís moment entra FERUMS amb la xeringa a punt per a la lavativa i ARGANT s'aixeca la camisa.

ARGANT — Amb el teu permís...

BERALD — De què va, ara?

ARGANT — Prendré una mica de lavativa...

BERALD — Resulta ben divertit. És que no te'n pots estar? Deixeu-ho per a un altre dia i ara descanseu una mica.

ARGANT --- Senyor Ferums, fins al vespre, o fins demà.

FERUMS — Senyor, per què us fiquen on no us demanen? Quina cara! Em feu riure amb aquest atreviment.

BERALD — Com es nota que no esteu acostumat a veure cares precisament. Au, fora, fora, aneu!

FERUMS — Li diré al senyor Purgot que no m'heu permès de fer la meva feina.

Amb les cures no s'hi juga així, i a més em feu perdre el temps. Ja ho veureu!

Ja ho veureu! Us en recordareu...

Empès per BERALD, FERUMS, amb la xeringa se'n va tot indignat.

ARGANT — Al, ai, ai! Què has fet! Seràs la causa d'un terrabastall...

BERALD — Sí que és un gros terrabastall, no prendre una lavativa! Un cop més, estimat germà, no hi ha manera de fer-vos passar la mania dels metges?

ARGANT — Em faràs ferir! Tant de bo tinguessis el meu mal... canviàrieu de llenguatge. És molt fàcil parlar contra la medicina quan es té bona salut.

BERALD ---Però, de quin mal patiu?

ARGANT--- Em fareu empipar. M'agradaria que tinguéssiu el meu mal per veure si xerràrieu tant!

Ara entra el senyor PURGOT en persona, visiblement enfadat.

ARGANT — Ah, aquí tenim el Senyor Purgot...

PURGOT—Acabo de rebre bones notícies a baix a la porta. Diu que aquí us rieu de les meves receptes i us negueu a prendre els meus remeis.

ARGANT (*compungit*) — Senyor, jo no...

PURGOT — Això és un atemptat contra la medicina.
 ARGANT (*assenyalant BERALD*) — Ell en té la culpa...
 PURGOT — Molt bé! Ja que no us voleu posar bo per les meves mans...
 ARGANT—Jo no en tinc pas la culpa...
 PURGOT — I ja que us heu rebel·lat contra els meus remeis...
 ARGANT — No, no, res d'això!
 PURGOT — Us haig de dir que us abandono a la vostra mala constitució amb la intemperància de les entranyes, la corrupció de la sang l'acrimònia de la bilis i la feculència dels humors.
 ARGANT (*espantat*) — Al, Senyor, Déu meu! És el meu germà que ha provocat aquest mal.
 PURGOT—I m'agradarà veure com d'aquí a quatre dies estareu que no tindrà cura.
 ARGANT (*desesperat*) — Al, Déu meu, Senyor!
 PURGOT — Caureu en la bradipèpsia...
 ARGANT (*cada vegada en un to més llastimós*) — Senyor Purgot!
 PURGOT —De la bradipèpsia a la dispèpsia...
 ARGANT —Senyor Purgot!
 PURGOT —De la dispèpsia a la apèpsia...
 ARGANT —Senyor Purgot!
 PURGOT — De la apèpsia a la lenteria...
 ARGANT —Senyor Purgot!
 PURGOT—De la lenteria a la disenteria!
 ARGANT — Senyor Purgot!
 PURGOT —De la disenteria a la hidropesia!
 ARGANT— Senyor Purgot!
 PURGOT—I de la hidropesia a l'agonia portat per tanta follia!!! (*El senyor PURGOT fa mitja volta i surt, tot tibet.*)
 ARGANT (*somiquejant*) — Ai, Déu meu, Senyor! Al, Senyor, Déu meu! Ara sí que estic mort!
 BERALD --- Què? Què passa?
 ARGANT--- No puc més. Ja sento que la medicina es venja.
 BERALD--- I ara! Germà, sou boig i , per moltes raons, no voldria que ningú us veiés Fer les coses que feu. Mireu-vos una mica, si us plau, torneu a la realitat i no us Abandoneu a la imaginació.
 ARGANT --- Ja veieu, germà, les estranyes malalties amb què m'ha amenaçat.
 BERALD--- Si en sou de ximple!
 ARGANT--- Diu que abans que passin quatre dies no tindrà remei.
 BERALD--- A mi quan us sento, em sembla que aquest senyor Purgot té a les seves mans el fil de la vostra vida i que, amb un poder absolut, l'allarga o l'escurça segons li ve de gust.

Entra TONETA.

TONETA — Senyor, acaba d'arribar un metge i us vol veure.
 ARGANT — Que entri! Que entri! Al, Déu meu, Senyor!
 BERALD — Quina sort, eh? Un metge que se'n va i un altre que en ve!

Entra de nou TONETA, però ara disfressada de metge. Farà una reverència i parlarà amb veu gruixuda i engolada.

TONETA (M) — Senyor, permeteu-me que us visiti i us ofereixi els meus serveis.

ARGANT — Oi tant, oi tant, senyor! I ben agraït que us n'estaré! Renoi!!! Sembla la mateixa Toneta.

TONETA (M) — Un moment, haig de donar unes ordres al meu criat. Ja torno! (*Surt.*)

ARGANT(*sorprès*) — Has vist? Aquest metge és pastat, pastat a la Toneta. BERALD (*dissimulant*) — Sí que s'assemblen força, sí.

TONETA (*entrant ara vestida de criada i fent-se la despistada*) — Que em cridàveu?

ARGANT — No, jo...

TONETA — No res, és que m'ho havia semblat...

ARGANT — No, no, doncs no...

TONETA — Això és que estàveu parlant de mi. M'han xiulat les orelles.

ARGANT--- Queda't una mica, que vegis com se t'assembla aquest metge.

TONETA--- (que parla mentre surt) Sí, ja ho sé, però tinc feina i l'he vist de sobres.

ARGAN --- Si no fos que els he vist tots dos, em pensaria que són un de sol.

BERALD--- He llegit coses sorprenents sobre aquesta mena de semblances, i, actualment, n'hem vist que confonien tothom.

ARGAN---Jo mateix m'hauria confós amb aquesta, i hauria jurat que eren una sola persona.

TONETA torna a sortir i de seguida torna a entrar, disfressada novament de metge.

TONETA (M) — Ja em dispensareu, eh?

ARGANT — Fantàstic, noi, clavat!

TONETA (M) — Us diré que no he pogut estar-me de visitar un malalt tan famós com vós! Sóc un metge que va de ciutat en ciutat i de poble en poble buscant malalts dignes de la meva ciència. Res de perdre el temps amb totes aquestes galindaines de febrasses, vapors i migranyes... Vull malalties de més gruix i empena, bones febrasses, trasbalsos del cervell, bones inflamacions de pit... En això tinc èxit! M'agradaria que fóssiu a l'agonia per mostrar-vos les excel·lències dels meus serveis.

ARGANT— Us agraeixo les consideracions que em teniu.

TONETA (M) — Vejam el pols, si us plau! Aquest pols fa el ximple! Qui es el vostre metge?

ARGANT — El senyor Purgot!

TONETA (M) — No em sona gens, aquest nom. Deu ser un aprenent. No consta entre els grans metges que tinc apuntats a les meves llistes. I de què diu que esteu malalt?

ARGANT — Ell diu que del fetsge. Però d'altres diuen que si és la melsa.

TONETA(M)--- Ja veig senyor que em mireu molt fixament. Quina edat us penseu que tinc?

ARGANT---Suposo que a tot estirar... podeu tenir vint-i-sis o vint-i-set anys.

TONETA — Ha, ha, ha!!! En tinc noranta.

ARGANT --- Noranta? Déu meu. Quin vell més jove i valent per tenir noranta anys.

TONETA *s'hi atansa, se'l mira per totes bandes, el palpa... Tot molt aparatósament.*

TONETA (M) — Colla d'ases! Vós esteu malalt del pulmó!

ARGANT (*sorprès*) — Del pulmó?

TONETA (M) — Sí! Què sentiu?

ARGANT — De tant en tant... mal de cap!

TONETA (M) — Justament, el pulmó!

ARGANT — De vegades em veig com una boira als ulls.

TONETA (M) — El pulmó!

ARGANT — I un cansament de braços i cames.

TONETA (M) — El pulmó.

ARGANT — I algun cop, mal de ventre.

TONETA (M) — El pulmó! Teniu gana?

ARGANT — Sí, senyor!

TONETA (M) — El pulmó! Us ve de gust beure una mica de vi?

ARGANT — Sí, senyor! -

TONETA (M) — El pulmó! En havent dinat us agafa una soneta...

ARGANT — Si, senyor!

TONETA (M) — El pulmó, el pulmó, us dic! Què us diu que mengeu, el metge?

ARGANT — Escudella...

TONETA (M) — Ignorant!

ARGANT — Aviram...

TONETA (M) — Ignorant!

ARGANT — Vedella...

TONETA (M) — Ignorant!

ARGANT — Ous frescos...

TONETA (M) — Ignorant!

ARGANT — I al vespre prunes, per afluir el ventre...

TONETA (M) — Ignorant!

ARGANT — I sobretot el vi aigualit.

TONETA (M) — *Ignorantus, ignoranta, ignorantum!* Us heu de beure el vi ben pur per espesir la sang... Heu de menjar bons talls de bou i de porc, i arròs i castanyes... El vostre metge és un talòs! (*Li pren un braç.*) Ep! Però què dimonis feu, amb aquest braç?

ARGANT — Què?

TONETA (M) — No veieu que s'enduu tot l'aliment i l'altre no n'aprofita? Jo me'l faria tallar de soca-rel!

ARGANT — Alça!

TONETA (M) — I aquest ull dret? (*Li mira l'ull.*) Jo me'l faria arrencar!

ARGANT — Alça! I per què?

TONETA (M) — No us n'adoneu, que fa nosa a l'altre? Com més aviat us el feu arrencar, més clar hi veureu amb l'ull esquerre.

ARGANT — No em porta cap pressa, ja us ho diré...

TONETA (M) — Bé, dispenseu-me. Se'm fa tard. Tornaré un altre dia .Em sap greu deixar-vos tan de pressa, però he d'anar a una gran consulta a casa d'un home que va morir ahir ARGANT--- D'un home que va morir ahir?

TONETA (M) --- Sí, Per opinar, i per veure què hauria calgut fer per salvar-lo.

Adéu-siau! A reveure, senyor! (*Surt com una exhalació.*)

BERALD — Aquest metge sí que sembla espavilat...

ARGANT — Si, si, però què vols que et digui, això de tallar-me un braç i arrencar-me un ull... No sé, no sé...

Se sent la veu de TONETA abans d'entrar.

TONETA (*criant*) — No m'heu de prendre res, a mi. Poc n'estic, de malalta, jo! Quin un, de metge, també! Em volia prendre el pols!

BERALD — I ara, germà, que et sembla si parlem una mica de la meva neboda Angèlica? I també...

ARGANT—Ja sé on vols anar a parar. Tu vols ficar-te amb la meva dona!

BERALD — Doncs mira, parlant clar, tant com la caparruderia per la medicina, no puc sofrir l'entestament que tens per aquesta dona i com et deixes enxampar en totes les trampes que et para...

TONETA — Senyor! No parreu així de la senyora! Una dama que no fa mai comèdia i que estima el senyor una cosa de no dir!

ARGANT— Pregunteu-li quines manyagueries em fa.

TONETA — Ben cert.

ARGANT— I quin neguit li fa la meua malaltia.

TONETA — Oi tant que sí!

ARGANT — I com em cuida tothora...

TONETA — Sí, sí, de debò, de debò! (A BERALD.) Voleu que us demostris com la senyora s'estima el senyor? (A ARGANT.) Em permeteu que li ho demostris, senyor?

ARGANT — Com?

TONETA — La senyora està a punt de tornar. Vós deixeu-vos anar estenallat a la poltrona. Fingiu que sou mort i ja veureu quin sentiment, quan arribi!

ARGANT — Va bé. Som-hi! No hi ha cap perill, en això de fer el mort?

TONETA — No, no... No patiu. Ah, ja ve la senyora! No us bellugueu pas gens.

*ARGANT es deixa anar fent el mort. BERALD l'observa d'amagat.
TONETA plora desesperadament. Entra BELINA.*

TONETA (*plorant*) — Ai, Déu meu! Quina desgràcia!

BELINA — Què tens, Toneta?

TONETA — Ai, ai, ai!

BELINA — Bé, què passa?

TONETA — Se'ns ha mort el senyor. S'ha mort el vostre marit.

BELINA (*sorpresada*) — Que s'ha mort eh meu marit? Què dius ara?

TONETA — Ai, sí, sí! El pobre ja és difunt!

BELINA — Segur, segur?

TONETA—Segur, senyora! Mireu-vos-el tot estenallat a la poltrona!

BELINA (*exultant*) — Gràcies a Déu, filla! Ja m'he desempallegat d'aquest fardell!

TONETA — Jo em pensava que havia de plorar...

BELINA — Tira, tira! No val ha pena! Un home que només feia nosa a tothom, brut, fastigós, sempre amb medecines i lavatives a la panxa, mocant-se, tossint, escopint pertot arreu... TONETA--- Renoi... quina oració fúnebre!

BELINA--- Vine, Toneta, abans de tot arrepleguem-li totes les claus. Hi ha papers i diners que he d'agafar!

ARGANT (*incorporant-se*) — Ep, ep, a poc a poc!

TONETA — Ai, ai, que el difunt no és mort!

BELINA (*arrencant a córrer i surt xisclant*) — Hiii! Hill...!

ARGANT--- Sí, senyora esposa, és així com m'estimeu?

BERALD--- (Surt de l'amagatall on s'havia ficat): Doncs bé, germà, jo ho veieu.
TONETA — Mai m'ho hauria imaginat, de la vostra dona. Ves, que ara ve la vostra filla; feu-vos el mort altra vegada. A veure què passa? (*Plora.*) Ai, ai, ai, ai!
ANGÈLICA (*entrant*) — Toneta, què et passa?
TONETA — El vostre pare és mort.
ANGÈLICA — Què dius, Toneta, que el pare és mort?
TONETA — Sí, mira-te'l, estenallat a la poltrona!

ANGÈLICA (*desesperada*) — Oh, sants del cel! Quina desgràcia! Senyor! Senyor!
Ai, pobra de mi, haver de perdre el pare, l'única cosa que em quedava al món?
Quin consol trobaré després d'aquesta gran pèrdua?

Entra CLEANT.

CLEANT — Angèlica! Què tens, Angèlica, per què plores?
ANGÈLICA — Ploro la mort del meu pare, tant que me l'estimava!
CLEANT — I jo que venia a demanar-li que em deixes casar amb tu...
ANGÈLICA — No, Cleant, no em parlis d'això, ara. No estic per a res. (*S'apropa a la poltrona.*) Pare! Abandonem tots els projectes de casar-nos. Després de perdre el pare, ja no vull ser d'aquest món i hi renuncio per sempre més.
ARGANT (*aixecant-se*) — Filla!
ANGÈLICA (*espantada*) — Ai!
ARGANT — Vine, sóc, jo. No en sóc pas, de mort! (*L'abraça.*)
ANGELICA — Ai, pare, quin ensurt, i ara quina sorpresa més agradable! Si no sou favorable a la inclinació del meu cor, si em negueu Cleant per marit, almenys us suplico que no m'obligueu a casar-me amb un altre home. És tota la gràcia que us demano.
BERALD--- Germà meu, podeu resistir-vos?
TONETA--- Senyor, sereu insensible?
CLEANT — Així encara sóc a temps de demanar-vos que em deixeu casar amb la nostra filla...
ARGANT — No, això no!
BERALD — I per què?
ARGANT — La meva filla només es casarà amb un metge. Sents? Fes-te metge i et dono la filla.
CLEANT— Per la vostra filla estic disposat a tot, però això de fer-me metge... No veig pas per què.
BERALD — Ja ho tinc, germà! Fes-te metge tu mateix. I tot llest!
ARGANT — Però com vols que jo ara em posi a estudiar grec i llatí!
BERALD—No cal, home, no cal! Tan bon punt t'hauran encasquetat el tarot de metge i t'hauran vestit amb la toga dels doctors, sabràs tot el que et farà falta.
ARGANT — I tot això com es pot fer?
BERALD--- A casa vostra.
ARGANT--- A casa meva?
BERALD--- Sí. Tinc uns amics de la facultat que vindran ara a fer la cerimònia a la vostra sala. I no us costarà res. Aneu a vestir-vos com cal, amb roba decent, que ara els envio a buscar.
ARGA--- Està bé. Ara ho veurem.
CLEANT—Què enteneu per uns amics de la facultat?
TONETA---Quins projectes teniu?

BERALD--- Divertir-nos una mica, aquest vespre.

ANGELICA--- Però estimat oncle, em sembla que us burleu una mica massa del meu pare.

BERALD — Però estimada neboda, no és tant burlar-me'n com adaptar-me a les seves fantasies. Tot això és només entre nosaltres. Anem corrents a preparar-ho tot .Endavant la Facultat!

Entren a escena tots els actors amb grans barrets punxeguts negres i togues llargues per a la cerimònia i canten o reciten els versos finals.

METGE 1 — <i>Sapientissimus doctoris, medicine professorum que aquí reunitis estatis et vos alteris seniororum...</i>	TOTS — <i>Bene, bene, bene respondere! Dignus est entrare in nostrum doctum corpore.</i>
TOTS — <i>Salus, honor el argentum et bonum appetitum!</i>	METGE 4— <i>luras guardare statuta per Facultatem prescripta?</i>
METGE 2 — <i>Quines sunt medicamentum que per ista malaltitis quam dicent hidropesia convenit recomanare?</i>	ARGANT — <i>luro!</i>
ARGANT — <i>Purgam donare, postea sagnare, et semper fastiguejare.</i>	METGE 5 — <i>Anque malalti non sanare, item magis rebentare?</i>
TOTS — <i>Bene, bene, bene respondere! Dignus est entrare in nostrum doctum corpore!</i>	ARGANT — <i>luro!</i>
METGE 3 — <i>In grandem dolorem capitis et grandum malum costatis, o doctus batxillere, quid illum facere?</i>	METGE 6 — <i>Ego cum isto birreto dono tibi et concedo virtutem el potestatem...</i>
ARGANT — <i>Purgum donare, postea sagnare, et semper fastiguejare.</i>	TOTS — <i>Medicandi, purgandi, sagnandi, perforandi et matandi impune per totam terram.</i>
	TOTS — <i>Vivat, vil/al, vivat per arreu, novus doctor que tan bé parleu!!</i>

Fosc total. Ràpidament un focus il·lumina el centre de l'escena. a primer terme, on ANGELICA i CLEANT s'abracen tendrament i es besen. Música final de pel·lícula.